

ДОКЛАД

№3/25.09.2024 г.

за извършен вътрешен одит

Код документа:	ЦКА/ДВО_ПО-03_ГПВО-01_24
Период на одита:	25 септември 2024 г.
Място на одита:	СА „Д. А. Ценов” – Свищов
Критерии за одит:	<ul style="list-style-type: none">• стандарти ESG• приложимите вътрешни и външни нормативни документи• изискванията на НАОА• утвърдените документи от системата за управление на качеството на СА „Д. А. Ценов“, касаещи проверяваните звена• изисквания от стандарт ISO 9001:2015
Одитен екип:	<ol style="list-style-type: none">1. Доц. д-р Л. Илиева – водещ одитор

Докладът е изготвен от: **доц. д-р Любка Илиева – водещ одитор** _____
(подпис)

Докладът е представен на и приет от: **доц. д-р Искра Пантелеева** _____
Директор ЦКА (подпис)

доц. д-р Светослав Илийчовски _____
Заместник-ректор "Учебна дейност и акредитация" (подпис)

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

Настоящият доклад е изготвен на основание на Годишен план за вътрешните одити в СА „Д. А. Ценов” - ЦКАДО/ГПВО-01_24, организирани съгласно ISO 9001:2015, „Управление на риска” и елемент „Управление на документи и записи“.

Докладът съдържа *оценка качеството на управление на учебната дейност в ОНС „доктор” в докторските програми от ПН 3.8 Икономика и ПН 3.7 Администрация и управление и тяхното съответствие с действащите правила и процедури по вътрешните и външните нормативни актове*. Одитът се проведе чрез фактическа оценка на качеството на докторските програми „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“, „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (застраховане и социално дело)“, „Политическа икономия“, „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводство)“, „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (контрол и анализ)“, „Статистика и демография“, „Световно стопанство и международни икономически отношения“, „Приложение на изчислителната техника в икономиката“, „Планиране“, „Маркетинг“, „Икономика и управление (търговия)“, „Икономика и управление (индустрия)“, „Икономика и управление (аграрна икономика)“, „Икономика и управление (туризъм)“, „Социално управление“ „Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация)“; адекватността на учебните ресурси, учебната документация и учебните дейности в обучението и администрирането на учебния процес.

Процесният одит обхваща оценка на процес „Управление на учебната дейност“ за обучение в ОНС „доктор“ в докторски програми от ПН 3.8 Икономика и ПН 3.7 Администрация и управление с:

- адекватността на учебните ресурси, учебната документация, учебните дейности и администрирането на обучението;
- изискванията на Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“, както и ЗВО, ЗРАСРБ;
- препоръките, направени при предходната акредитация от НАОА.

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ”

ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

1. Увод

На основа Годишния план за вътрешни одити на СУК (ЦКАДО/ГПВО-01/2024) и План за одит (ЦКА/ПО-03/2024) са проведени срещи на одитора с представители на одитираните звена, съгласно Заповед №864/05.09.2024 г. на Ректора на СА.

Стопанска академия разполага с вътрешна нормативна уредба за осъществяване на обучението в ОНС „доктор“ като трета степен на висше образование, съгласно Болонския процес. Разработеният Правилник за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ ясно очертава процеса по „Управление на учебната дейност“ в ОНС „доктор“ и напълно съответства на Закона за висшето образование (ЗВО), Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ) и Правилника за дейността на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

В Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“, оперативните документи, работните инструкции и процедурите по администриране и обслужване на учебната дейност от отдел „Докторантура и академично развитие“ (ДАР) са очертани процесите по прием и обучение, по управление на учебната документация и по управление на учебната натовареност в ОНС „доктор“.

Конкретни административни функции във връзка с обучението на докторантите имат катедрите, към които се водят съответните докторски програми, а администрирането на учебния процес се извършва от Секретар факултет.

2. Цел, задачи и технология на одита

Цел на одита: оценка на качеството на обучение в докторските програми в ПН 3.8 Икономика и ПН 3.7 Администрация и управление и тяхното съответствие с действащите правила и процедури по вътрешните и външните нормативни актове.

Задачите на одита са дефинирани така:

- проверка на учебните ресурси, учебната документация, учебните дейности и администрирането на обучението в ОНС „доктор“;
- проверка на съответствието на обучението в докторските програми с изискванията на Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“;
- мониторинг относно наличието на устойчивост в изпълнението на препоръките, направени при предходната акредитация от НАОА.

Технологията на процесния одит включва анализ и преценка на **степента на съответствие** на обучението в докторските програми в ПН 3.8 Икономика и ПН 3.7 Администрация и управление с действащите правила и процедури по вътрешните и външните нормативни актове. В извадката бяха включени всички акредитирани докторски програми в ПН 3.8 Икономика и ПН 3.7 Администрация и управление, по които Стопанска академия провежда обучение и отдел „ДАР“.

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

Оценката на докторските програми е извършена въз основа на събиране на първична информация за администрацията, обслужването, организацията и управлението на обучението в ОНС „доктор“.

3. Констатации от одита

3.1. Общи констатации

Всички процедури по административното обслужване на процесите по развитие на академичния състав се осъществяват от обособено структурно звено отдел „Докторантура и академично развитие” (ДАР), съгласно Правилника за дейността на Стопанска академия (ПДСА). Длъжностното лице в отдела отговаря за прилагане на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилник за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“. В отдела се създава и съхранява архив на всички документи за отделните процедури за придобиване на научни степени „доктор“ и „доктор на науките“. Отдел ДАР изготвя и съхранява досиетата на кандидатите по отделните конкурси, които се съхраняват съгласно вътрешните правила за академичния архив. Отдел ДАР изпраща в Националния център за информация и документация (НАЦИД) информация за конкурсите за научните степени и за академичните длъжности. Отдел ДАР депозира в Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ дисертациите в двуседмичен срок от присъждането на образователната и научна степен „доктор“, съответно на научната степен „доктор на науките“.

Обучението на докторанти в Академията се извършва по докторски програми в професионални направления и научни специалности, получили акредитация от НАОА за обучение в образователна и научна степен „доктор“. Обучението за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ се осъществява в редовна, задочна, и самостоятелна форма на обучение, финансирано от държавата, от докторанта или от трета страна.

Към момента на извършване на одита в Стопанска академия се обучават 143 докторанти (91 редовна форма на обучение, 45 в задочна форма на обучение и 7 в самостоятелна форма на обучение), като от тях 15 са граждани на чужди държави.

Обучението на докторантите се извършва по учебна документация, която включва: квалификационна характеристика на докторската програма; учебен план на докторската програма; индивидуален учебен план за обучение на докторант; учебни програми на всички дисциплини, курсове и семинари, включени в учебния план на докторската програма и индивидуалния учебен план на докторанта.

Обучението в докторските програми включва следните дейности със задължителен, избираем или факултативен характер: изпити от докторантски минимум; посещение и участие в курсове и семинари; научноизследователска и публикационна дейност; участие в научни форуми (национални и/или международни); участие в проекти (национални и/или международни); участие в международна мобилност; педагогическа, експертна и/или консултантска дейност; разработване и обсъждане на дисертация;

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

предварително обсъждане на докторска дисертация. Разпределението на дейностите, за срока на обучението, се извършва в индивидуалния учебен план. Индивидуалният учебен план, при обучение в редовна, задочна или дистанционна форма, се изготвя от докторанта и научния му ръководител, обсъжда се в съответната катедра и се утвърждава от Факултетния съвет. Всички учебни програми за дисциплините, включени като изпити по докторантския минимум; за задължителните семинари и за факултативните курсове се утвърждават от Факултетния съвет на основното за докторската програма звено. Докторантите полагат два изпита от докторантски минимум, поне единият от които се определя в зависимост от тематичната насоченост на дисертацията.

За учебната 2022/2023 година е проведено проучване на удовлетвореността на докторанти и техните научни ръководители от всички 16 докторски програми предлагани в СА „Д. А. Ценов”, като са обработени общо 128 анкети. В наблюдението са обхванати: 79 докторанти и 49 научни ръководители, като са представени оценките общо за всички докторски програми и отделно за двете професионални направления. Оценката на удовлетвореността на докторантите е структурирана в четири области: материална база и информационни ресурси; административно обслужване; организация на обучението; мотивация, обучение, резултати. Оценката на удовлетвореността на преподавателите е структурирана в три области: обучение в докторската програма; материална база; отношение между научен ръководител и докторант. Обобщените резултати от проучването са показали висока степен на удовлетвореност на докторантите и на научните ръководители от организацията, осъществяването и управлението на учебния процес в ОНС „доктор“. Получената оценка за удовлетвореността на докторантите от обучението е 94,60%, а отчетената удовлетвореност на научните ръководители е 94,51%, което показва високото качество на организацията, администрирането и провеждането на обучение в ОНС „доктор“ в Стопанска академия.

В резултат на одита се установи, че катедрите осигуряват равномерно и на високо равнище научното ръководство на обучаваните докторанти, подходяща среда и условия за ползване на материалната база на СА. За научни ръководители се определят само хабилитирани преподаватели с подходяща квалификация, компетенции и опит. Към датата на одита в СА на основен трудов договор са 74 хабилитирани лица (16 професори и 58 доценти), които имат ръководство на докторанти.

Докторантите се атестират от Факултетния съвет в края на всяка академична година. Докторантите представят пред Катедрения съвет отчет за извършените дейности, който съдържа научна част (докладване на получените резултати) и отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план (атестационен лист). Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта пред Катедрения съвет. През учебната 2023/2024 година са извършени всички предвидени атестирания на докторантите, както и предвиденото докладване за изпълнението на индивидуалния учебен план на редовните докторанти в края на всяко тримесечие.

При одита се установи поддържане на документирана информация за обучението на всеки един докторант както от отдел „ДАР“, така и от обучаващите звена – катедрите.

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

Осъществено е компетентно научно ръководство на отделните докторанти, което е спомогнало за разработване на дисертационни трудове с добра теоретична и практическа насоченост. Това е потвърждавано в публикуваните в страницата на Стопанска академия, съгласно нормативните изисквания, рецензии и становища на научните журита.

В процеса на проведения одит се установи, че всички катедри са предприели конкретни и адекватни мерки за изпълнение на получените от НАОА препоръки при акредитация на развиваните от тях докторски програми.

3.2. Конкретни констатации

<i>Одитурано звено</i>	<i>Положителни констатации</i>	<i>Препоръки и възможности за подобряване</i>
Отдел "Докторантура и академично развитие"	<ul style="list-style-type: none">• Администрира се учебния процес в ОНС „доктор“• Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА.• Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти.• Използва се и се поддържа Система за управление на докторантските досиета	Няма
Катедра "Финанси и кредит" Докторска програма: 1. „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“	<ul style="list-style-type: none">• Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА.• Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти.• Води се Дипломна книга, регистрираща издадените дипломи от СА	Няма
Катедра "Застраховане и социално дело“ Докторска програма: 1. „Финанси, парично обръщение,	<ul style="list-style-type: none">• Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА.	Няма

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ”
ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

кредит и застраховка (застраховане и социално дело)“	<ul style="list-style-type: none">• Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти.	
Катедра "Обща теория на икономиката“ Докторска програма: 1. „Политическа икономия“	<ul style="list-style-type: none">• Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА.• Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти.	Няма
Катедра "Счетоводна отчетност" Докторска програма: 1. „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводство)“	<ul style="list-style-type: none">• Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА.• Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти.	Няма
Катедра "Контрол и анализ на стопанската дейност" Докторска програма: 1. Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (контрол и анализ)“	<ul style="list-style-type: none">• Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА.• Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти.	Няма
Катедра "Статистика и приложна математика“ Докторска програма: 1. „Статистика и демография“	<ul style="list-style-type: none">• Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА.• Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти.	Няма
Катедра "Международни икономически отношения" Докторска програма:	<ul style="list-style-type: none">• Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА.	Няма

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ”
ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

1. „Световно стопанство и международни икономически отношения“	<ul style="list-style-type: none"> • Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти. 	
Катедра "Бизнес информатика" Докторска програма: 1. „Приложение на изчислителната техника в икономиката“	<ul style="list-style-type: none"> • Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА. • Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти. 	Няма
Катедра "Стратегическо планиране" Докторска програма: 1. „Планиране“	<ul style="list-style-type: none"> • Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА. • Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти. 	Няма
2. Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация)“	<ul style="list-style-type: none"> • Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА. • Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти. 	Няма
Катедра "Маркетинг" Докторска програма: 1. „Маркетинг“	<ul style="list-style-type: none"> • Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА. • Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти. 	Няма
Катедра "Мениджмънт" Докторска програма: 1. „Социално управление“	<ul style="list-style-type: none"> • Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА. 	Няма

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ”
ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

	<ul style="list-style-type: none">• Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти.	
Катедра "Търговски бизнес" Докторска програма: 1. „Икономика и управление (търговия)“	<ul style="list-style-type: none">• Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА.• Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти.	Няма
Катедра "Индустириален бизнес и предприемачество" Докторска програма: 1. „Икономика и управление (индустрия)“	<ul style="list-style-type: none">• Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА.• Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти.	Няма
Катедра "Аграрна икономика" Докторска програма: 1. „Икономика и управление (аграрна икономика)“	<ul style="list-style-type: none">• Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА.• Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти.	Няма
Катедра "Икономика и управление на туризма" Докторска програма: 1. „Икономика и управление (туризъм)“	<ul style="list-style-type: none">• Поддържат се досиета на всички обучавани докторанти съгласно изискванията на ПРАС в СА.• Поддържа се Архив за досиетата на приключилите с право и без право на защита докторанти.	Няма

4. Заключение от одита

От извършените дейности по одита и направените оценки могат да бъдат формулирани следните **общии изводи**:

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

Първо, организацията е създадена, внедрила, поддържа и непрекъснато подобрява своята СУК като е очертала необходимите процеси и техните взаимодействия, в съответствие с изискванията на действащите вътрешни и външни обстоятелства, в това число националните и вътрешните нормативни документи и изискванията на НАОА за програмна акредитация на развиваните докторски програми в направления ПН 3.8 Икономика и ПН 3.7 Администрация и управление.

Второ, висшето ръководство и обучаващите катедри определят и разбират нуждите и очакванията на обучаемите, наблюдават тяхната удовлетвореност и образователен процес. Идентифицирани са и се вземат мерки за справяне с рисковете, които могат да повлияят върху съответствието на образователните продукти с нормативните изисквания.

Трето, Стопанска академия е осигурила необходимите човешки, инфраструктурни ресурси и подходяща среда за качествено обучение в ОНС „доктор“.

Четвърто, разработени са процедури по планиране на прием в ОНС „доктор“; определени са изискванията към образователния продукт; предвидени са мерки за наблюдение, измерване, анализ и оценяване на продукта; организиран е ефективен процес за обмяна на информация със заинтересованите страни; предвидени са мерки за управление на несъответстващия продукт. За всички процедури се води документирана информация и се съхраняват записи от всички дейности, свързани с качеството на учебния процес в ОНС „доктор“.

Пето, Стопанска академия е предприела мерки за подобряване на ефективността и ефикасността от действието на СУК; създадена е съответните писмени процедури за наблюдение, измерване и анализ на учебния процес за обучение в ОНС „доктор“ и постоянно предприема мерки за подобряване качеството на обучението в докторските програми, развивани в Стопанска академия.

При проведения одит **не са констатирани несъответствия** с действащата в страната и в Стопанска академия нормативна уредба, с елементите на стандарта ISO 9001:2015 и с критериите за програмна акредитация на докторски програми в съответствие с ESG. В първичните звена, които осигуряват обучението по докторските програми, няма документираните процедури, свързани с проява на дискриминация или академични измами. В процеса на одита се отчете, че посочените препоръки при извършения одит през 2023 г. са изпълнени като към инспектор в отдел ДАР е привлечен втори служител на непълнен работен ден.

Одитираните дейности и процеси показват ефикасно организиране, администриране и управление на учебния процес в ОНС „доктор“, спазване на нормативните изисквания и предвидените в Системата за управление на качеството в Стопанска академия принципи.